

ПЕРЕХІД ДО НОВОЇ МОДЕЛІ ЕНЕРГОРИНКУ УКРАЇНИ

Довгалюк О.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Оптовий ринок електроенергії (ОРЕ) України був створений за моделлю Британського пулу в 1996 р. і діє за цією моделлю по сьогоднішній день. Останнім часом спостерігається зниження ефективності роботи енергетичної галузі, однією з важливих причин чого є той факт, що модель «єдиного покупця», базовим принципом якої є визначення середньої ціни на електроенергію для всіх постачальників, застаріла і функціонує з цілим рядом недоліків. Так модель «єдиного покупця» ставить виробників атомної, теплової та гідроелектроенергії в рівні умови по відношенню до споживача, а це знищує конкуренцію і демотивує виробників електроенергії підвищувати ефективність і знижувати собівартість електроенергії.

Сучасні тенденції розвитку електроенергетики, а також критичний технічний та фінансовий стан енергоринку вказують на необхідність лібералізації ринку електроенергії України. Для цього необхідно впровадження нової прогресивної та конкурентної моделі ринку - двосторонніх договорів та балансуючого енергоринку (ДДБР). Ця модель є більш ефективною та орієнтованою на потреби споживачів, які отримують свободу вибору постачальника електроенергії шляхом укладення двосторонніх договорів, а також можливість придбання необхідних обсягів електроенергії на спотовому ринку. З'являється можливість ефективно регулювати дисбаланс, що виникає при виробництві електроенергії, а також передбачається створення ринку додаткових послуг із закупівлі маневрених потужностей.

В Україні прийнято закон «Про засади функціонування ринку електроенергії України», в якому затверджено поетапну концепцію переходу від існуючої моделі ринку до ДДБР. Згідно з цим законом нова модель ринку електроенергії повинна повністю почати працювати з липня 2017 р., для чого державі належить реалізувати в кілька етапів реформування ОРЕ, яке передбачає:

- створення нормативної бази, яка регламентує діяльність усіх суб'єктів ОРЕ і стимулює залучення інвестицій в системи виробництва, передачі та постачання електроенергії;
- забезпечення недискримінаційного доступу до ринку всіх його суб'єктів і споживачів;
- забезпечення стабільних і безперебійних поставок електроенергії шляхом впровадження системи конкуренції складових ринку ДДБР.